

D22.002125

Meerjaren
onderhoudsplan
groen 2023 - 2026

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Belang openbaar groen	4
1.2	Doel beheerplan	4
1.3	Scope beheerplan	4
1.4	Leeswijzer	5
2	Landelijke- en gemeentelijke kaders	6
2.1	Landelijke kaders	6
2.2	Raakvlakken met gemeentelijk beleid	7
2.3	Gemeentelijke kaders	7
3	Kwantiteit en kwaliteit	10
3.1	Kwantiteit openbaar groen	10
3.2	Koggenland langs de groene meetlat	10
3.3	Veranderende eisen vragen om nieuwe normen	11
3.4	Kwaliteit openbaar groen	11
4	Beleidskaders	13
4.1	Zorgplicht bomen; veiligheid voor alles!	13
4.2	Kwaliteitsniveaus openbaar groen	13
4.3	Boomrijker Koggenland	14
4.4	Een maatje meer	14
4.5	Klimaatadaptatie	15
4.6	Speelplaatsen	16
4.7	Een doorkijk tot en met 2026	18
5	Beheer openbaar groen	21
5.1	Klein onderhoud groen	21
5.2	Groot onderhoud groen	21
5.3	Investerings	21
6	MJOP groen	22
6.1	Lasten klein onderhoud groen	22
6.2	Lasten groot onderhoud groen	22
6.3	Investerings	23
6.4	Interne kosten (buitendienst)	23
BIJLAGE 1		24
	De 'groene cijfers' van Koggenland	24
BIJLAGE 2		25
	Selectie veel voorkomende beeldmeetlatten KOR CROW 2018	25

BIJLAGE 3 Gebieden met een verhoogd (A) kwaliteitsniveau	28
28	
BIJLAGE 4 Kwaliteitsniveaus vertaald naar beheerfrequenties	32
BIJLAGE 5 Overzicht speelplaatsen peildatum 1 januari 2023	33
BIJLAGE 6 Overzicht klein onderhoud groen	35
BIJLAGE 7 Afschrijvingstermijnen beheerelementen	37
BIJLAGE 8 Overzicht lasten klein onderhoud groen	38
BIJLAGE 9 Overzicht lasten groot onderhoud groen	39
BIJLAGE 10 Overzicht investeringen	40

1 Inleiding

1.1 Belang openbaar groen

Gemeente Koggenland is verantwoordelijk voor het beheren van de openbare ruimte. Een belangrijk onderdeel van deze openbare ruimte is groen. Groen is om verschillende redenen belangrijk. Mensen die in een groene omgeving wonen voelen zich gezonder en zijn minder vaak ziek. Groen vermindert stress omdat het zien van natuur een rustgevend effect geeft. Daarnaast stimuleert groen ontmoetingen tussen mensen, en zorgt voor gevarieerder spel van kinderen. Kinderen in groene wijken hebben vijftien procent minder vaak last van overgewicht. Ook met het oog op het veranderende klimaat speelt groen een belangrijke rol. Groen werkt verkoelend en vermindert wateroverlast door de verhoogde infiltratiecapaciteit. Tenslotte heeft groen economisch ook een positieve werking. Onroerend goed stijgt in waarde als het gelegen is in een groene omgeving. Kortom: genoeg redenen om kwalitatief goed en kwantitatief voldoende groen in de openbare ruimte te hebben én te behouden.

De baten van groen in de openbare ruimte:

- Sfeer en beleving
- Sociale cohesie
- Sport en spel
- Gezondheid
- Het voorkomen van hittestress
- Verbeteren van de luchtkwaliteit
- Waterhuishouding
- Ecologie
- Minder criminaliteit
- Opslag van CO₂ (in groen)
- Waardevermeerdering vastgoed



1.2 Doel beheerplan

Om de kaders van het beheer openbaar groen vast te leggen is een beheerplan noodzakelijk. Er wordt dan ook voor de periode 2023 tot en met 2026 een beheerplan groen opgesteld. Een beheerplan geeft een actueel inzicht van het areaal groen in de gemeente, de onderhoudssituatie daarvan en welke maatregelen nodig zijn om het openbaar groen op het gewenste niveau te houden. De maatregelen worden vervolgens financieel vertaald in het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) Groen.

1.3 Scope beheerplan

Het beheerplan gaat over de groenvoorziening in de openbare ruimte van de gemeente Koggenland. Met ingang van 2023 valt hier ook een groot deel van de huidige wegen van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) onder. Dit betekent een flinke toename van het areaal bermen, bomen en plantsoenen (zie ook bijlage 1).

Onderstaande elementen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het openbaar groen en zijn dan ook meegenomen in het beheerplan én het daaraan gekoppelde MJOP:

- Speelvoorzieningen;
- Schelpenpaden;
- Jeu de Boulesbanen;
- Straatmeubilair;
- Fitness/Calisthenics;
- Dierenweides;
- (Herdenkings)monumenten;
- Overige objecten (bijv. hekwerken, groeischermen, informatieborden, vlaggenmasten).

Het areaal groen op de gemeentelijke sportverenigingen en begraafplaatsen is apart weergegeven teneinde een totaal overzicht te verkrijgen. Deze maken onderdeel uit van andere begrotingsprogramma's en zijn daarom niet meegenomen in de berekening van het MJOP Groen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 zijn de landelijke- en gemeentelijke kaders weergegeven (*waar moeten we aan voldoen?*).

In hoofdstuk 3 is de kwantiteit én kwaliteit van het openbaar groen omschreven (*wat hebben we?*). Vervolgens zijn in hoofdstuk 4 de gemeentelijke beleidsuitgangspunten beschreven (*hoe gaan we het doen?*) en wordt in hoofdstuk 5 omschreven welk beheer noodzakelijk is (*wat gaan we doen?*). Tenslotte is in hoofdstuk 6 het MJOP Groen 2023-2026 opgenomen (*wat hebben we nodig?*). Er zijn 10 bijlagen opgenomen waarin een en ander visueel en/of cijfermatig wordt onderbouwd.

2 Landelijke- en gemeentelijke kaders

2.1 Landelijke kaders

De huidige kaders voor het beheer van groen staan in verschillende wetten en kaders beschreven. Hieronder zijn de (landelijke) wetten beschreven waarmee bij het beheer van het openbaar groen rekening moet worden gehouden.

Grondwet

In artikel 21 van de Grondwet staat dat de overheid zorg moet dragen voor de woonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu. Hier valt ook de taak onder om zorg te dragen voor voldoende natuur.

Burgerlijk Wetboek

In artikel 6.162 van het Burgerlijk Wetboek is de onrechtmatige daad opgenomen. Dit betekent dat als de gemeente jegens een ander een onrechtmatige daad pleegt die de gemeente kan worden toegerekend, de gemeente verplicht is de schade te vergoeden. De gemeente moet dus op de hoogte zijn van de toestand van haar areaal door middel van inspecties, en moet voldoende doen om een veilig gebruik mogelijk te maken (zorgplicht). Voor het openbaar groen moet vooral gedacht worden aan de zorgplicht voor bomen en de inspectie van speeltoestellen.



Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, planten- en diersoorten en bos- en houtopstanden. Deze wet kent de mogelijkheid om met gedragscodes te werken. Hierin staan regels c.q. werkafspraken en gewenste maatregelen voor veel voorkomende werkzaamheden in relatie tot beschermde soorten. Gemeente Koggenland werkt sinds het van kracht zijn van de wet ook met gedragscodes. Deze zijn vastgelegd in de "werkinstructie gemeente Koggenland 2017" die is opgesteld in samenwerking met Stichting Landschap Noord-Holland.

EU-verordening invasieve exoten

Invasieve soorten zijn soorten die zich buiten hun oorspronkelijke verspreidingsgebied hebben gevestigd en door hun aanwezigheid of door hun groei tot problemen kunnen leiden. De EU heeft in 2016 een Exotenverordening afgevaardigd (nr. 1143/2014). In Koggenland is de aanwezigheid van invasieve soorten (vooralsnog) beperkt tot de Japanse duizendknoop en de reuzenberenklauw. Bij constatering worden onmiddellijk passende maatregelen genomen.

Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS)

Volgens het WAS (artikel 14 en 15) moeten alle speeltoestellen in de openbare ruimte veilig zijn. Speeltoestellen moeten zo ontworpen zijn dat het risico van het spelen op het toestel duidelijk is voor het kind. Een speeltoestel moet voldoende obstakelvrije ruimte hebben en tevens voldoende schokabsorberend bodemoppervlakte. Er zijn drie overkoepelende Europese normen van toepassing voor speelplaatsen, te weten:

NEN-EN 1176-1:2017

NEN-EN 1176-7:2018

NEN-EN 1177:2011

Richtlijnen vanuit het CROW

Het CROW is een Nederlandse stichting die zich opstelt als kennisinstituut voor infrastructuur, verkeer & vervoer, werk & veiligheid en de openbare ruimte waaronder openbaar groen. Zij hebben een kwaliteitscatalogus opgesteld die door het overgrote deel van de gemeenten gehanteerd wordt om het gewenste kwaliteitsniveau te bepalen.

Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV)

De Gemeente- en Provinciewet schrijven voor dat gemeente en provincie jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moeten opstellen. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat de paragraaf kapitaalgoederen een verplicht onderdeel is van de beleidsbegroting met uitgangspunten (beleidskader) voor instandhouding van kapitaalgoederen, de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling hiervan in de



begroting. In 2017 is het BBV geactualiseerd en zijn definities opgenomen over het begroten en onderverdelen van onderhoud aan kapitaalgoederen. Vanuit het BBV wordt een onderscheid gemaakt in klein onderhoud, groot onderhoud en (vervangings)investeringen. In hoofdstuk 5 wordt hier nader op ingegaan.

2.2 Raakvlakken met gemeentelijk beleid

Naast kaders vanuit het gemeentelijk beleid heeft groen veel meer baten die direct of indirect van invloed zijn op andere beleidsterreinen. Hieronder valt het volgende beleid dat van invloed is op het MJOP groen. Ook nog te ontwikkelen beleid valt hieronder.

Beleidskader	Effect op openbaar groen
Beleidsplan sociaal domein 2021 – 2024	Aanjagen buitensport en buitenspelen en een toegankelijke ruimte voor alle doelgroepen
Transitievisie warmte	Druk op de ondergrond door warmtenetten en elektriciteitskabels, passieve koeling en openbreken wegen.
Bedrijventerreinen	Lunchwandelingen en voldoende, groene parkeerplaatsen
Sportbeleid	Nog te ontwikkelen
Beleid Doe-teams	Nog te ontwikkelen
Programma stedelijk water en riolering	In ontwikkeling. Hemelwaterafvoer niet altijd via de riolering, maar juist ook andere opties verkennen. Waaronder oppervlakkig of in het groen.

2.3 Gemeentelijke kaders

Op dit moment mist op het gebied van groen in de buitenruimte nog een visie. Het traject van omgevingsvisie is een goed kader om dit in mee te nemen.

Het traject van de omgevingsvisie kan enkele jaren duren en daarom kunnen we al wel vooruitlopen op een aantal zaken. Zo kunnen we al concluderen dat er in het huidige tijdsgewricht veel meer verwacht wordt van het openbaar groen dan alleen maar zorgen voor een 'goede beeldkwaliteit'. Ook de diversiteit aan functies die het groen vervult is met de huidige kennis veel breder dan de beeldkwaliteit. Dit heeft als consequentie dat het openbaar groen niet meer de speelbal zal zijn wanneer ruimte voor andere functies zoals parkeerplaatsen en ondergrondse containers gewenst is. Sterker, dit betekent dat de groenstructuur een centrale rol speelt binnen onze leefomgeving en dus ook centraler staat bij nieuwe ontwikkelingen.

Binnen de gemeente Koggenland zijn al wel diverse beleidskaders die richting geven aan het beheer en onderhoud van het openbaar groen. Het gaat om de volgende documenten:

BELEIDSDOCUMENT	EFFECT OP OPENBAAR GROEN
College uitvoeringsprogramma 2022-2026	Vergroenen van de leefomgeving. Planten van meer bomen en stimuleren biodiversiteit.
Kadervisie Koggenland	Ambitie voor een slimme, energieneutrale en klimaatadaptieve gemeente, gezondheid een leidend principe bij inrichting openbare ruimte en slim duurzaam.
Algemene plaatselijke verordening gemeente Koggenland 2022	Bestrijding iepziekte en andere hinderlijke of gevaarlijke planten en bomen (artikel 4:21)
Beleidsnotitie snippergroen gemeente Koggenland 2021	Hierin staan de beleidskaders en toetsingscriteria voor verhuur en verkoop van snippergroen.
Werkinstructie gemeente Koggenland 2017	Gedrageregels met betrekking tot flora en fauna.
Beleid vergroenen schoolpleinen (2023 besluitvorming)	Het vergroenen, schaduwrijk en beweegvriendelijk maken van schoolpleinen.
Beleidsnota Participatiewet	Inwoners worden bij herinrichting en renovatie van openbaar groen, en nadrukkelijk speelvoorzieningen, in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken. Uitgangspunt is dat een ieder in de gelegenheid moet worden gesteld om mee te denken en input te leveren. Afhankelijk van de situatie wordt afgewogen welke vorm van participatie het best passend is. De meest gebruikte vormen zijn: Schriftelijk (brief, e-mail); E-participatie (digitaal platform met chatfunctie waarbij inwoners en gemeente op een eenvoudige en transparante wijze informatie kunnen uitwisselen); Fysieke bijeenkomst (waar mogelijk op locatie voor optimalisatie dienstverlening).

Beleid klimaatadaptatie gemeente Koggenland	We zetten actief in op het meegroeien met de klimaatverandering. We richten ons op een beschermingsniveau dat vergelijkbaar is met dat van nu (2020). In 2050 zullen we, ondanks de klimaatverandering die we nu verwachten, even vaak hinder of schade ervaren door wateroverlast, hitte, droogte en waterkwaliteit als nu. Zo bieden we onze inwoners, ondernemers en bezoekers een even goede bescherming als nu. We benutten klimaatadaptatie actief om waarde toe te voegen aan onze stedelijke leefomgeving.

3 Kwantiteit en kwaliteit

3.1 Kwantiteit openbaar groen

Het groenareaal van gemeente Koggenland is voortdurend aan verandering onderhevig. Een goed voorbeeld is de overdracht van de wegen vanuit het HHNK op 1 januari 2023. Met deze overdracht neemt het areaal berm én de hoeveelheid bomen aanzienlijk toe en in beperkte mate ook de hoeveelheid bosplantsoen. Een ander voorbeeld waarbij het groenareaal toeneemt is nieuwbouw van woonwijken. Ook zijn er nog herinrichtingen van (delen van) bestaande woonwijken waarbij mutaties binnen het bestaande groenareaal plaatsvinden. Tenslotte worden op kleinschalige wijze stukjes (snipper)grond verkocht. Dat gebeurt alleen indien de grond geen toegevoegde waarde heeft voor de beleving, kwaliteit en/of functionaliteit van de openbare ruimte.

Het openbaar groen bestaat uit verschillende typen groen. In bijlage 1 zijn de 'groene cijfers' van Koggenland opgenomen. Hier is schematisch weergegeven welke typen en hoeveelheden groen er zijn. Ook de elementen die onlosmakelijk onderdeel uitmaken van de openbare ruimte, vermeld in paragraaf 1.3, zijn in dit schema opgenomen.

De voetbalverenigingen en algemene begraafplaatsen zijn, zoals vermeld in paragraaf 1.3, apart weergegeven.

3.2 Koggenland langs de groene meetlat

Om te bepalen hoe groen Koggenland is werden twee normen gehanteerd. Ten eerste de norm van de Verenigde Naties. Zij stellen dat er per inwoner tenminste 48 m² openbaar groen moet zijn om mensen gezond en in welzijn te laten leven. In Koggenland is 78 m² openbaar groen per inwoner beschikbaar (peildatum 1 januari 2023). Hierbij moet worden opgemerkt dat het percentage berm in Koggenland met 50% erg hoog is. Dit komt met name door de overname van de wegen van het HHNK waarmee liefst 787.073 m² berm is toegevoegd aan het areaal. Het percentage berm is hiermee van 11% naar 50% gegaan. Het percentage bos/park is met 8% daarentegen weer erg laag. Bovenstaande is een logisch gevolg van het feit dat Koggenland bestaat uit liefst 14 dorpskernen gelegen in een landelijke omgeving. Deze omgeving wordt weliswaar niet meegerekend in bovenstaande berekening maar weegt nadrukkelijk mee in de groenbeleving van de inwoners.

De tweede norm betreft de hoeveelheid bomen per inwoner. Bomen zijn in meerdere opzichten van groot belang. Ze absorberen CO₂, produceren zuurstof, houden fijnstof vast, reguleren de temperatuur, geven schaduw, nemen water op, zorgen voor biodiversiteit, bieden voedsel en leefgebieden voor dieren, geven stabiliteit aan de bodem, dempen geluid, zorgen voor waardevermeerdering van opstallen en zijn mooi om te zien.

Koggenland scoort met 1,6 bomen per inwoner gemiddeld ten opzichte van de andere West-Friese plattelandsgemeenten.



3.3 Veranderende eisen vragen om nieuwe normen

Door eerder beschreven ontwikkelingen, zoals klimaatverandering, neemt de druk op het groen toe en wordt er ook naar meer gekeken dan alleen de hoeveelheid vierkante meter of het aantal bomen. Steeds meer komt de nadruk te liggen op de functies die het groen vervult. Denk hierbij aan:

- Koelteplekken, tenminste 200m2 groen;
- Waterbergend vermogen van de openbare ruimte (waaronder het groen);
- Hoeveelheid onzinnige verharding (niet de hoeveelheid groen wordt leidend, maar de hoeveelheid verharding);
- Hoeveelheid schaduw tijdens hete dagen.

Dit zijn enkele normen waaraan de openbare ruimte steeds meer getoetst zal worden. Dit kan bijvoorbeeld in de klimaatkansenkaart of via de analyse van Sweco middels de Groene Stad Challenge (uitgevoerd in opdracht van de provincie). Deze normen zullen in het volgende MJOP meer een rol gaan spelen en zullen ook in overige beleidsontwikkelingen zoals de omgevingsvisie en plannen terugkomen. Door aan te sluiten bij het basisveiligheidsniveau van de Metropoolregio Amsterdam is er voor nieuwbouw een richtinggevend document voor een klimaatadaptieve inrichting. Voor de bestaande bouw is dit nog niet beschikbaar. Bovenstaande normen zijn dan ook uitdrukkelijk in ontwikkeling en nog niet toegepast.

3.4 Kwaliteit openbaar groen

De kwaliteit van het openbaar groen wordt bepaald aan de hand van de 'Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte' (KOR) van het CROW. Het CROW is een Nederlandse stichting die zich opstelt als kennisinstituut voor infrastructuur, verkeer & vervoer, werk & veiligheid en de openbare ruimte waaronder openbaar groen.

In de kwaliteitscatalogus wordt het niveau van het openbaar groen opgedeeld in vijf categorieën: A+, A, B, C en D.

Kwaliteitscategorie A+ staat voor zeer goed en D voor slecht (zie ook bijgaand schema). In de KOR CROW 2018 zijn de kwaliteitsniveaus weergegeven met beeldmeetlatten. Voor openbaar groen zijn liefst 60 beeldmeetlatten beschikbaar. In bijlage 2 is een selectie van de meest gehanteerde beeldmeetlatten in Koggenland weergegeven.

	algemeen	beeldkwaliteit	technische kwaliteit
A+	Zeer goed	Prachtig	(Zo goed als) nieuw
A	Goed	Goed	Technisch goed in orde
B	Voldoende	Voldoende	Heel en veilig
C	Matig/Onvoldoende	Sober/Schraal	Discomfort, veiligheid komt in geding
D	Slecht	Verloederig	Kapitaals-vermietiging, functieverlies, aansprakelijk-stelling

Kwaliteitsniveaus

Gemeente Koggenland streeft in de woongebieden en op industrieterreinen al vele jaren kwaliteitsniveau B na. Op locaties waar de gebruiksdruk hoger is (zoals winkelgebieden, rotondes, openbare gebouwen) en op begraafplaatsen wordt kwaliteitsniveau A (=goed) nagestreefd. In bijlage 3 zijn de gebieden met een verhoogd (A) kwaliteitsniveau gearceerd weergegeven. Met het hanteren van deze kwaliteitsniveaus zijn de kosten en baten goed in balans. Het is niet voor niets dat het overgrote deel van de gemeenten in Nederland deze onderhoudsniveaus hanteert; zo ook de West-Friese gemeenten Opmeer, Hoorn, Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland en Medemblik.

De over te nemen gronden van HHNK worden op eenzelfde wijze én niveau onderhouden als het HHNK heeft gedaan. Dit komt neer op kwaliteitsniveau B. Het continueren is logisch en gewenst omdat er diverse lopende onderhoudscontracten worden overgenomen van HHNK. Daarnaast is bij de overdrachtsbesprekingen en onderhandelingen telkens continuering van het huidige beheer als uitgangspunt aangehouden. Tenslotte is het wenselijk om eerst kennis en ervaring op te doen en vervolgens te evalueren (zie ook paragraaf 4.2).

Juiste groen op de juiste plek

Om kwalitatief goed groen te krijgen en te waarborgen is het belangrijk om het juiste groen op de juiste plek toe te passen. Openbaar groen is grofweg onder te verdelen in drie typen groen namelijk functioneel groen, representatief groen en ecologisch groen. Hieronder zijn de typen groen nader omschreven en is weergegeven waar in Koggenland welk type groen het meest wordt toegepast.

TYPE GROEN	OMSCHRIJVING	TOEPASSING
Functioneel groen	Het juiste groen op de juiste plek voor de juiste baten.	Voornameijk in woonwijken. Het betreft sterke, goed gesloten beplanting waar relatief weinig onkruid doorheen groeit. Onderhoudsvriendelijk is een vereiste; sierwaarde is een pré.
Representatief groen	Nadruk ligt op een verhoogde uitstraling van de buitenruimte.	Voornameijk langs doorgaande wegen. Voorbeelden zijn de 'vaste planten borders' en bol- en/of zaadmengsels. Sierwaarde is een vereiste; onderhoudsvriendelijk is een pré.
Natuurlijk / ecologisch groen	Nadruk ligt op natuurontwikkeling van flora en fauna.	Voornameijk in grotere aaneengesloten groengebieden zoals parken en brede (vlakke) bermen. Hoge natuurwaarde is een vereiste.

4 Beleidskaders

Naast de landelijke en gemeentelijke kaders zoals benoemd in hoofdstuk 2, zijn er ook beleidskaders waar rekening mee moet worden gehouden. Hieronder zijn de belangrijkste gemeentelijke beleidskaders/uitgangspunten omschreven en nader toegelicht. In de laatste paragraaf wordt een doorkijk gegeven van onderwerpen die tijdens de looptijd van dit MJOP mogelijk gaan spelen én van invloed kunnen zijn op het gemeentelijke beleid. Door nu al te weten wat er aan zit te komen is Koggenland optimaal in control.

4.1 Zorgplicht bomen; veiligheid voor alles!

In tegenstelling tot wat de term 'zorgplicht' suggereert, is er geen wettelijke verplichting om bomen goed te verzorgen. In het Burgerlijk Wetboek staat dat de gemeente zorg moet dragen over het te beheren areaal. Er is wel een maatschappelijke verplichting om bomen goed te verzorgen om zo de kans op schade te minimaliseren. Een boomeigenaar is namelijk wettelijk aansprakelijk als een boom schade toebrengt aan derden. Als er onvoldoende controles of onderhoud aan een boom is verricht en deze boom veroorzaakt schade, dan kan dat gevolgen hebben voor de aansprakelijkheid. Met het oog op de klimaatverandering en de steeds extremere weersomstandigheden zoals langdurige droogte, hevige regenbuien en stormen is een goed gecontroleerd én onderhouden bomenbestand belangrijker dan ooit.



Met het uitvoeren van de zogeheten Boom Veiligheidscontrole & Onderhoud (BVO) met een cyclus van 3 jaar wordt het bomenbestand adequaat verzorgd en het risico op schade tot een minimum beperkt. Hierbij moet echter wel worden opgemerkt dat de 100% veilige boom niet bestaat: bomen zijn en blijven natuurlijke organismen en de natuur laat zich niet altijd voorspellen. Ruim driekwart van de gemeenten hanteert een BVO-cyclus van 3 jaar waarbij jaarlijks 1/3 van het bomenbestand wordt gecontroleerd en onderhouden. Uitzondering zijn de attentiebomen; die worden jaarlijks gecontroleerd en indien noodzakelijk onderhouden.

4.2 Kwaliteitsniveaus openbaar groen

In paragraaf 3.3 is omschreven dat in woongebieden en op industrieterreinen al vele jaren kwaliteitsniveau B wordt nagestreefd. Op locaties waar de gebruiksdruk hoger is (zoals winkelgebieden, rotondes, openbare gebouwen) en op begraafplaatsen geldt kwaliteitsniveau A (=goed). Uitgangspunt is om deze kwaliteitsniveaus in de periode 2023 t/m 2026 te continueren. Hiermee wordt veilig, functioneel en doelmatig openbaar groen gewaarborgd tegen redelijke beheerskosten. Met andere woorden: de kosten en baten zijn goed in balans. Het wil overigens niet zeggen dat met kwaliteitsniveau B geen 'groene plus' kan worden gerealiseerd. Integendeel: bij de aanleg kan wel degelijk worden ingezet op extra voorzieningen, extra biodiversiteit en extra bloei en/of kleur om zo de openbare ruimte op te waarderen. In bijlage 8 en 9 zijn alle groene plussen voor de periode 2023 t/m 2026 weergegeven.

In bijlage 4 is inzichtelijk gemaakt welke beheerfrequenties gemiddeld nodig zijn om kwaliteitsniveau A of B te behalen. Deze frequenties zijn overigens sterk afhankelijk van de weersomstandigheden en/of situering van het groen.

4.3 Boomrijker Koggenland

Gemeente Koggenland werkt al vele jaren volgens het principe 'boom voor boom'. Dit betekent dat als een boom om welke reden dan ook moet wijken er altijd wordt gekeken of het mogelijk is om op dezelfde locatie óf in de directe omgeving tenminste één nieuwe boom terug te planten. De praktijk leert dat dit helaas niet altijd haalbaar is. Vaak is de grond voor andere maatschappelijke doeleinden benodigd zoals parkeren (onder andere extra parkeerplaatsen voor elektrische voertuigen), transformatorstations en kabels en/of leidingen. Ook komt het voor dat bomen te krap op elkaar geplant waren. Bij aanplant geldt als uitgangspunt dat kwaliteit voor kwantiteit gaat. Dat wil zeggen: beter één boom die tot volle wasdom kan komen dan twee bomen die elkaar beconcurreren. Een boom in volle wasdom absorbeert namelijk maximaal CO₂, produceert meer zuurstof, houdt meer fijnstof vast en zorgt voor een hogere biodiversiteit.



Als maatstaaf wordt het aantal gemeentelijke bomen gelieerd aan het aantal inwoners. Op deze wijze kan het kwantitatieve bomenbestand goed worden gemonitord; ook bij areaaluitbreiding zoals nieuwbouw.

Op 1 januari 2023 zijn er 13.490 bomen in de openbare ruimte van Koggenland (inclusief de overgenomen bomen van HHNK maar exclusief bomen in aaneengesloten groengebieden zoals parken en bossen). Afgezet tegen de 23.108 inwoners (prognose op basis van inwonersgegevens 2013-2022) komt dit neer op 0,584 gemeentelijke boom per inwoner.

Het uitgangspunt is, ondanks de uitdagingen zoals hierboven vermeld, om op 1 januari 2027 een score van tenminste 0,600 boom per inwoner te behalen. Dit betekent dat er tot en met 2026 tenminste 375 bomen extra worden geplant. Hiermee wordt invulling gegeven aan het college uitvoeringsprogramma 2022-2026 waarin staat er meer bomen moeten worden aangeplant.

Ter verduidelijking: in de berekening hierboven zijn alleen de bomen in gemeentelijk eigendom meegenomen. In paragraaf 3.2, waar een cijfer van 1,6 boom per inwoner staat vermeld, betreft het zowel de gemeentelijke als particuliere bomen.

4.4 Een maatje meer

Bij nieuw te planten bomen wordt als plantmaat tenminste maat 16/18 gehanteerd. Deze maat staat voor de stamomtrek in cm op circa 1 meter hoogte. Voorgaande jaren werd als plantmaat doorgaans maat 14/16 gehanteerd. Met het planten van een maatje meer is er bij aanplant al direct 'meer boom' aanwezig.



In nieuwbouwstraten, waar het straatbeeld nog vrij kaal is, wordt zelfs twee maatjes meer aangehouden. Op deze locaties wordt minimaal plantmaat 18/20 aangehouden omdat de straat hiermee direct wordt voorzien van 'groene body'.

Op kwaliteitsniveau A locaties zoals winkelgebieden, rotondes, openbare gebouwen en op begraafplaatsen worden ook bomen aangeplant met een minimale plantmaat 18/20.

Bij aanplant van bomen in grotere groenobjecten zoals een singel, struweel of parkzone mag de plantmaat aangehouden die reeds gehanteerd wordt; dus maat 14/16. Het gaat veelal om grotere hoeveelheden bomen en de impact die de bomen op de omgeving hebben is doorgaans geringer. De hogere kosten staan dan ook niet in verhouding tot de geringe meerwaarde die een grotere plantmaat heeft.

Boomdeskundigen, waaronder die van de kwekerij waar wij een groot deel van de bomen afnemen, geven aan dat het planten van grotere plantmaten (> 20) onvoldoende rendabel is. Deze bomen zijn in aanschaf, aanplant en onderhoud een stuk duurder terwijl deze meer tijd nodig hebben om goed 'aan te slaan'. Doorgaans stagneert de groei de eerste jaren waardoor bomen met een kleinere plantmaat na een paar jaar vrijwel even groot zijn.

4.5 Klimaatadaptatie

Er moet rekening worden gehouden met effecten van klimaatverandering zoals temperatuurstijging, droogte, meer extreme neerlag, wateroverlast, stikstof en fijnstof. Kortom, het klimaat verandert en het is daarom belangrijk om de openbare ruimte van Koggenland hierin mee te laten groeien.

Omdat de openbare ruimte nergens hetzelfde is, is het leveren van maatwerk belangrijk. Op die manier kunnen effectieve maatregelen getroffen worden waarbij de kosten en baten in balans zijn. Een 'jaren 70 wijk' is bijvoorbeeld heel anders ingericht dan een recent aangelegde wijk. En voor lintbebouwing, wat in Koggenland veel aanwezig is, gelden ook weer andere uitgangspunten. De Westfriese gemeenten zijn gezamenlijk bezig met het opstellen van een inspiratieboek waarin voor de regio succesvolle klimaat adaptieve maatregelen komen te staan verdeeld per wijktype. Uitgangspunt is om hier inspiratie uit te halen en om succesvolle bijdrages te leveren. Voor de periode tot en met 2026 wordt vooral ingezet op de volgende klimaat adaptieve maatregelen:

MAATREGEL	WAT BETEKENT DIT IN DE PRAKTIJK
Stenen eruit en groen erin (ontstenen)	Voornamelijk toegepast bij herinrichting & renovatie straten. Er wordt kritisch gekeken naar nut en noodzaak van verharding (bijv. trottoirs breder dan 1,80 meter, trottoirs aan beide zijden van de weg en grotere oppervlaktes zoals pleinen).
Verhoging biodiversiteit	Planten van meer verschillende (autochtone) boom- en heestersoorten. Meer toepassen van vaste plantenborders en bol-/kruidenmengsels en maaibeleid aanpassen van intensief (gazon) naar extensief met afruimen (ruw gras met hoge soortenrijkdom).
Planten van klimaatbestendige beplanting	Bij aanschaf beplanting nog meer rekening houden met (toekomstige) eigenschappen groeiplaats. Het betreft dan voornamelijk hitte, vocht, schaduw en opname CO ₂ .

4.6 Speelplaatsen

Een belangrijk onderdeel in de openbare ruimte zijn speelplaatsen. Buitenspelen is van groot belang voor de ontwikkeling van een kind. Het helpt om kinderen op normaal gewicht te blijven, het bevordert de lichamelijke motoriek en het leert kinderen om met elkaar om te gaan. Bovenal heeft landelijk onderzoek uitgewezen dat 4 van de 5 kinderen vrolijk worden van buitenspelen.



In Koggenland zijn 82 speelplaatsen aanwezig met daarop 302 speeltoestellen (peildatum: 1 januari 2023). In bijlage 5 is hiervan een overzicht per kern opgenomen.

Voor de periode 2023 t/m 2026 gelden de volgende ambities en uitgangspunten. Deze ambities en uitgangspunten komen voort uit het college uitvoeringsprogramma 2022-2026:

- Voor nieuwe speelplaatsen wordt als uitgangspunt gehanteerd dat kinderen tot 6 jaar binnen een straal van circa 150 meter een speelvoorziening moeten kunnen bereiken. Voor kinderen van 6 tot 12 jaar geldt een straal van circa 300 tot 400 meter. Hierbij moet worden opgemerkt dat het te verwachten gebruik altijd wordt afgewogen tegen het financiële en ruimtelijke aspect. Een voorbeeld zijn lintdorpen waar bovengenoemde afstanden doorgaans onrealistisch zijn om te hanteren;
- Bij nieuwe en te renoveren speelplaatsen worden bewoners, en dan met name de kinderen, betrokken om input te leveren. Uitgangspunt is om de bewoners, zoveel als mogelijk, op locatie uit te nodigen om zo laagdrempelig mogelijk te werken;
- Nieuwe speeltoestellen zijn van kunststof of staal. De ervaring is dat deze speeltoestellen een langere levensduur hebben dan houten speeltoestellen en hiermee zowel financieel als duurzaam een goede keuze zijn. In een natuurlijke omgeving zoals een park of natuurspeeltuin is het gebruik van houten speeltoestellen wel toegestaan;
- Nieuwe valondergronden worden uitgevoerd in veiligheidsgras (kunstgras met dempende onderlaag). In een natuurlijke omgeving zoals een park of natuurspeeltuin kan ook gekozen worden voor houtsnippers;
- Bij speelplaatsen wordt tenminste één zitbank geplaatst en waar mogelijk ook een afvalbak;
- Alle speeltoestellen worden 2x per jaar geïnspecteerd door een daartoe opgeleid en bevoegd persoon. De inspectie inclusief eventuele herstelwerkzaamheden worden gerapporteerd in een speciaal logboek. Hiermee wordt invulling gegeven aan het gestelde in het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen (WAS);

- Het huidige aantal speelplaatsen zoals opgenomen in bijlage 5 blijft gehandhaafd met uitzondering van de volgende speelplaatsen:
 - Scholekster (Obdam). Deze speelplaats bestaat uit slechts één wipveer en liefst 38 m2 verharding. In het naastgelegen Weerepark zijn begin 2022 diverse nieuwe speeltoestellen geplaatst. Voorstel is om deze speelplaats om te vormen naar openbaar groen wat een bijdrage levert aan de klimaatadaptatie;
 - Kloet nabij nr. 46 (Obdam). In de wijk Kloet & Praam (Obdam) liggen drie speeltuinen op < 300 meter afstand ten opzichte van elkaar. Voorstel is om twee grotere speelplaatsen te realiseren zonder dat wordt ingeteerd op de hoeveelheid speeltoestellen. Dit voorstel wordt geïntegreerd met het groot onderhoud straatwerk dat in 2023 staat gepland;
 - Kievit nabij nr. 17 (Ursem). Betreft een trapveldje met houten schotten dat zelden wordt gebruikt. Voorstel is om deze speelplaats te integreren met de speelplaats Kievit/Patrijs.

- De schoolpleinen van de Grosthuiserschool en de Bernadetteschool blijven een openbaar karakter behouden. In de omgeving van deze scholen zijn geen/onvoldoende speelvoorzieningen aanwezig. De veiligheidsinspectie wordt uitgevoerd door de gemeente. Kosten voor onderhoud en vervanging komen voor 50% voor rekening van de gemeente en voor 50% voor de onderwijsstichting. Schade door vandalisme komt 100% voor rekening van de gemeente. Deze verdeling wordt al vele jaren toegepast en blijft dan ook ongewijzigd.

4.7 Een doorkijk tot en met 2026

Met het afsluiten van het MJOP Groen 2023-2026 is duidelijk wat we gaan doen, hoe we het gaan doen en wat het mag kosten.

De wereld is continue aan verandering onderhevig en dat geldt ook voor de openbare ruimte en in het bijzonder groen. In de komende jaren staan weer nieuwe uitdagingen te wachten en die worden gedurende de looptijd van dit MJOP al aangegaan. Op deze wijze blijft Koggenland *in control*.

Evaluatie areaal buiten bebouwde kom

Zoals in paragraaf 3.3. is beschreven wordt het over te nemen areaal van HHNK vooralsnog op eenzelfde wijze én niveau onderhouden zoals het HHNK heeft gedaan. Er wordt eerst kennis en ervaring opgedaan waarna een evaluatie plaatsvindt. Een geschikt moment om dat te doen is (2-helft) 2023. Eind 2023 lopen alle overgenomen beheercontracten af. Mocht de evaluatie uitwijzen dat het beheer moet worden aangepast dan kan daar bij het aangaan van nieuwe contracten rekening mee worden gehouden. Mocht dat financiële consequenties tot gevolg hebben dan wordt dat ter besluitvorming aangeboden.

Nieuwbouw huisvesting buitendienst

Al meerdere jaren wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor het realiseren van een nieuwe (centrale) gemeentewerf. De verwachting is dat gedurende de looptijd van dit MJOP besluitvorming komt over de locatie van de nieuwe gemeentewerf en dat de (voorbereidingen op de) bouwwerkzaamheden gestart zijn. De nieuwe werf kan inhoudelijke gevolgen hebben voor dit MJOP alhoewel het nu te prematuur is om aan te geven welke dat zijn. Eventuele gevolgen worden meegenomen in de besluitvorming over de nieuwbouw.

Robotmaaiers sportvelden

Steeds meer natuurgas sportvelden worden gemaaid met een robotgrasmaaier. De ontwikkeling van robotmaaiers gaat snel en steeds meer verenigingen en gemeenten doen ervaring op met deze wijze van maaien. Gemeente Koggenland is zeker voornemens om ook over te stappen op deze wijze van maaien, maar de tijd is er bij het opstellen van dit MJOP nog niet rijp voor. Een medewerker van de buitendienst heeft al vele jaren het maaien van de sportvelden als kerntaak. Deze medewerker gaat binnen enkele jaren met pensioen. Dat is een goed moment om over te stappen op robotmaaien. Met robotmaaien is minder fte benodigd en bij de invulling van de vacature kan hier rekening mee worden gehouden. Ook financieel heeft het uitstellen voordeel. In 2019 is de sportveldmaaier aangeschaft (aanschafwaarde € 45.500) en deze is financieel nog niet afgeschreven. Tenslotte is het uit tactisch oogpunt ook wenselijk om nog even te wachten. Zoals gezegd gaat de ontwikkeling snel en komen er steeds krachtigere en geavanceerdere robotmaaiers op de markt. Daar komt bij dat bij verenigingen en gemeenten meer ervaring wordt opgedaan. Gemeente Koggenland kan straks gebruik maken van de *best practices* en efficiënte keuzes maken.

Elektrificeren machines buitendienst

Jaarlijks worden machines ingekocht om een veilige en efficiënte bedrijfsvoering bij de buitendienst te kunnen waarborgen. Al meerdere jaren is het uitgangspunt om zoveel mogelijk te elektrificeren. Er zijn al diverse elektrische machines aangeschaft zoals personenauto's, bedrijfsbussen, bladblazers, en heggenscharen. De ontwikkeling van accu's is nog echter nog niet zover dat alle benodigde machines ook elektrisch kunnen worden aangedreven. Hierbij moet worden gedacht aan (zwaardere) tractoren, de bus met laadkraan voor de technische dienst maar ook klein materieel

zoals kettingzagen. De markt wordt nauwlettend in de gaten gehouden en mochten er interessante ontwikkelingen zijn dan wordt daar uiteraard op geanticipeerd.

Optimalisatie digitaal beheersysteem

Het areaal van de openbare ruimte, waaronder het openbaar groen, is opgenomen in een digitaal beheersysteem. Een digitaal beheersysteem is noodzakelijk om mutaties te kunnen verwerken en (financiële) overzichten te genereren. Het huidige beheersysteem is echter sterk verouderd en weinig flexibel. Zo is er geen mogelijkheid om mobiel met het systeem te werken. Medewerkers van de buitendienst kunnen bijvoorbeeld niet op locatie het systeem raadplegen en/of mutaties verwerken. Daarnaast is er geen mogelijkheid om de keuring en toestelgegevens van de speelplaatsen adequaat op te nemen. Voor de bomen is er wel een mogelijkheid maar die is verre van efficiënt en gebruiksvriendelijk.

De planning is om in 2023 over te gaan op een nieuw beheersysteem. Tegelijkertijd worden tablets voor de buitendienstmedewerkers en werkvoorbereiders aangeschaft zodat we altijd en overal *in control* kunnen zijn.

Omgevingswet, Omgevingsplan en Omgevingsvisie

De Omgevingswet is een aangenomen maar nog niet in werking getreden Nederlandse wet die een verregaande vereenvoudiging van het stelsel van wetgeving voor de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving beoogt, door tientallen wetten en honderden regels te bundelen in één nieuwe wet.

Onder deze wet moet Koggenland één Omgevingsplan voor de hele gemeente vaststellen. Dit plan vervangt de huidige bestemmingsplannen en een aantal lokale verordeningen. In het Omgevingsplan komen alle regels voor de fysieke leefomgeving samen. Voor het maken van het Omgevingsplan heeft de gemeente tot uiterlijk 2029 de tijd. De gemeente Koggenland is reeds gestart met een pilot Omgevingsplan voor Avenhorn/De Goorn, Obdam, Hensbroek, Ursem, Spierdijk, Berkhout, Zuidermeer en Scharwoude. Er wordt een Nota van Uitgangspunten opgesteld waarin de kernwaarden, opgaven en ambities voor de kernen worden geanalyseerd.

Een ander verplicht instrument uit deze Omgevingswet is een Omgevingsvisie. In deze visie komt te staan hoe Koggenland zich kan ontwikkelen tot 2040. Hoofdthema's zijn wonen, economie/recreatie/toerisme, duurzaamheid en gezondheid.

Bij de totstandkoming van zowel het Omgevingsplan als de Omgevingsvisie wordt openbaar groen nadrukkelijk meegenomen. Het is nog even afwachten of dit in de looptijd van dit MJOP geschiedt.

Herijking klimaatadaptatie strategie

Tot 2026 zal de huidige uitvoeringsagenda klimaatadaptatie verder worden uitgevoerd. De invloed hiervan op de openbare ruimte zal daarom steeds groter worden. Bij herinrichtingen wordt door middel van het inspiratieboek ontworpen op een hittebestendige en watervasthoudende omgeving. Ook wordt de klimaatkansenkaart ingezet om bij de planning van projecten vooraf rekening te houden met de opgave die er ligt. De normen die gehanteerd worden voor een klimaatbestendige omgeving zullen zich steeds verder uitkristalliseren. Het basisveiligheidsniveau voor nieuwbouw wordt nu al toegepast. Een standaard voor bestaande bouw moet nog ontwikkeld worden (zoals aangegeven in paragraaf 3.3) en ook het basisveiligheidsniveau zal zich blijven ontwikkelen. In 2026 wordt de klimaatadaptatiestrategie herijkt. Hierin worden de stappen 'weten, willen, werken' herhaald zoals in 2020-2021 is gedaan. Dan zal blijken of we op route zijn om klimaatadaptief te zijn in 2050 of dat hierin bijgesteld moet worden.

Schaarste op de arbeidsmarkt

Gemeente Koggenland huurt van mei tot en met augustus, in de piek van het groeiseizoen en wanneer veel medewerkers op vakantie zijn, personeel in om ook in deze periode op een efficiënte wijze te kunnen voldoen aan het gewenste kwaliteitsniveau. Al meerdere jaren is sprake van schaarste op de 'groene' arbeidsmarkt en de verwachting is dat dit de komende jaren zo blijft. Gemeente Koggenland blijft goede contacten onderhouden met detacherings- en uitzendbureaus om zo de kans op voldoende én geschikt personeel zo optimaal mogelijk te houden.

5 Beheer openbaar groen

De gemeente Koggenland heeft een zorgplicht voor de gehele openbare ruimte waaronder het openbaar groen. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt onderscheid gemaakt in klein en groot onderhoud. In dit hoofdstuk wordt op beide onderhoudsvormen nader ingegaan.

5.1 Klein onderhoud groen

Bij klein onderhoud groen gaat het om preventieve maatregelen zoals onderhoudswerkzaamheden en dagelijkse, niet voorziene, reparaties die nodig zijn om het groen in functionele en veilige staat te houden conform het kwaliteitsniveau zoals omschreven in paragraaf 4.2. Onder klein onderhoud valt bijvoorbeeld maaien, onkruidbeheersing en veiligheidsinspecties maar ook snoeien, knotten en aanvullen van paden. Ondanks dat het onderhoud onderhevig kan zijn aan de weersomstandigheden is vooraf redelijk goed in te schatten wanneer en hoe vaak het onderhoud moet worden uitgevoerd. Een compleet overzicht van het klein onderhoud in Koggenland is opgenomen in bijlage 6.



5.2 Groot onderhoud groen

Bij groot onderhoud gaat het om correctieve maatregelen als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik. Groot onderhoud is gepland en veelal ingrijpend van aard. Het betreft en renovatie van bijvoorbeeld groenobjecten en speelplaatsen.

5.3 Investerings

In bijlage 7 is een schema opgenomen met afschrijvingstermijnen die in Koggenland gehanteerd worden. Opgemerkt moet worden dat de afschrijvingstermijnen gemiddelden zijn. De werkelijke afschrijvingstermijn is afhankelijk van gebruik, ligging en zelfs weersomstandigheden. Voorbeeld: extreme weersomstandigheden zoals (langdurige) hitte, kou of storm kan de levensduur van plantmateriaal aanzienlijk verlagen.

6 MJOP groen

In dit hoofdstuk zijn alle kosten opgenomen die nodig zijn om het openbaar groen op de gewenste kwaliteitsniveaus te krijgen én te behouden. Er wordt onderscheid gemaakt in klein onderhoud, groot onderhoud en investeringen. Klein onderhoud komt ten laste van de exploitatie terwijl groot onderhoud ten laste komt van de voorziening openbaar groen. Investeringsuitgaven > € 25.000 worden geactiveerd en afgeschreven gedurende de afschrijvingstermijn.

6.1 Lasten klein onderhoud groen

Voor de periode 2023 tot en met 2026 zijn onderstaande bedragen benodigd om het klein onderhoud groen te bekostigen en hiermee het gewenste kwaliteitsniveau te behouden. De lasten worden volledig geraamd in het boekjaar waarin het klein onderhoud gaat plaatsvinden. In bijlage 8 zijn onderstaande kosten nader uitgesplitst.

KLEIN ONDERHOUD	2023	2024	2025	2026
Uitbestede diensten contract	€ 980.126	€ 982.934	€ 986.059	€ 990.057
Inkoop materialen & inhuur divers	€ 240.056	€ 240.056	€ 240.056	€ 240.056
TOTAAL	€ 1.220.183	€ 1.222.990	€ 1.226.116	€ 1.230.113
<i>Waarvan areaalovername HHNK</i>	<i>€ 305.577</i>	<i>€ 305.577</i>	<i>€ 305.577</i>	<i>€ 305.577</i>

De onderhoudslasten van het over te nemen areaal HHNK passen (ruim) binnen de berekeningen die zijn gemaakt in de businesscase over te nemen areaal HHNK. In de businesscase is gerekend met € 342.600 per jaar wat betekent dat ruim 10% minder benodigd is. Dit komt onder andere omdat de kosten voor inzet essentaksterfte lager zijn begroot dan waarmee in de businesscase rekening is gehouden. Daarnaast is de verwachting dat door efficiënt werken minder geld benodigd is voor het onderhoud van de bomen.

6.2 Lasten groot onderhoud groen

Voor de periode 2023 tot en met 2026 zijn onderstaande investeringen nodig om de technische kwaliteit en daarmee het functioneren van het openbaar groen op niveau te houden. In bijlage 9 zijn deze investeringen nader onderbouwd.

GROOT ONDERHOUD	2023	2024	2025	2026
Groen	€ 41.600	€ 10.000	€ 5.000	€ 21.900
Speelplaatsen	€ 48.700	€ 32.100	€ 17.200	€ 10.700
TOTAAL	€ 90.300	€ 42.100	€ 22.200	€ 32.600

6.3 Investeringsen

Voor de periode 2023 tot en met 2026 staan onderstaande investeringen gepland:

INVESTERINGEN	2023	2024	2025	2026
Groen	€ 183.400	€ 190.000	€ 93.400	€ 201.600
Speelplaatsen	€ 267.300	€ -	€ 122.300	€ 25.000

Dit betekent de volgende afschrijvingslasten:

AFSCHRIJVINGSLASTEN	2023	2024	2025	2026
Investerings herinrichting groen (20 jaar)	€ -	€ 9.170	€ 16.420	€ 21.090
Investerings groen – bomen (50 jaar)	€ -	€ -	€ 900	€ 900
Investerings vervanging speelplaatsen (20 jaar)	€ -	€ 13.365	€ 13.365	€ 19.480
TOTAAL AFSCHRIJVINGSLASTEN	€ -	€ 22.535	€ 30.685	€ 41.470

6.4 Interne kosten (buitendienst)

Een deel van het klein en groot onderhoud wordt uitgevoerd door onze buitendienst. Op 1 januari 2023 bestaat de buitendienst groen uit 18,22 fte verdeeld over 1 coördinator en 17 medewerkers. Dit is inclusief 2,0 fte die vanuit de overdracht wegen van het HHNK zijn toegevoegd aan de buitendienst. Daarmee komt de totale loonsom uit op € 1.145.800

In de businesscase overdracht wegen HHNK is uitgegaan van totaal € 443.500 (5,34 fte) wat zou kunnen worden toegevoegd aan het personeelsbestand van de gemeente Koggenland (zowel binnen- als buitendienst). Met de 2,0 fte uitvoerend groen B resteert nog € 325.300 voor de binnendienst wat (ruim) voldoende moet zijn om ook deze op sterkte te houden.

Naast het personeel beschikt gemeente Koggenland ook over een machinepark om alle werkzaamheden veilig, ergonomisch en efficiënt uit te kunnen voeren. Ook heeft de buitendienst de beschikking over huisvesting om zowel personeel als machines onderdak te bieden. Het gaat te ver om al deze kosten inzichtelijk te maken. Voor de compleetheid wordt het evengoed benoemd.

BIJLAGE 1

De 'groene cijfers' van Koggenland

De *schuin* gearceerde hoeveelheden tussen haakjes worden per 2023 overgenomen van het HHNK.

Peildatum: 1 januari 2023

Beheergroep	Eenheid	In buitenruimte	Op sportcomplex	Op begraafplaats
Bermen	m2	898.784 (787.073)	-	-
Ruw gras	m2	151.486	-	-
Gazon	m2	322.808	13.022	5.518
Sportvelden	m2	-	160.470	-
Heesters	m2	70.738	5.622	3.293
Heesters bodembedekkers	m2	41.964	562	1.095
Bosplantsoen	m2	53.531 (24.875)	42.814	5.582
Bos/park	m2	145.608	-	-
Hagen en blokhagen	m2	4.978	993	980
Rozen	m2	8.423	-	-
Moeras	m2	3.787	-	-
Vaste planten	m2	3.085	-	109
Bomen in gazon	st	9.409 (5.349)	-	-
Bomen in beplanting	st	3.724	330	164
Bomen in verharding	st	357	-	-
Zitbanken	st	184	-	5
Picknicktafels	st	13	-	-
Afvalbakken	st	109	-	7
Hondenbakken	st	56	-	-
Jeu de Boulesbanen	st	13	6	-
Fitness/calisthenics pleinen	st	3	-	-
Dierenweides	st	2	-	-
(Herdenkings)monumenten	st	11	-	1
Kunstobjecten	st	7	-	-
Speelvoorzieningen	St	302	-	-
Schelpenverharding	m2	15.653	1.568	4.151
Overig (hekwerken, groeischermen, informatieborden, vlaggenmasten)	Stel post	1	-	-

BIJLAGE 2

Selectie veel voorkomende beeldmeetlatten KOR CROW 2018






Gazon – hoogte

A+	A	B	C	D
				
Het gazon ziet er zeer strak gemaaid uit.	Het gazon ziet er strak gemaaid uit.	Het gazon ziet er redelijk strak gemaaid uit.	Het gazon ziet er nauwelijks strak gemaaid uit.	Het gazon ziet er niet strak gemaaid uit.
hoogte gras ≤ 40 mm	hoogte gras ≤ 50 mm	hoogte gras ≤ 60 mm	hoogte gras ≤ 70 mm	hoogte gras > 70 mm






Hagen - snoeibeeld

A+	A	B	C	D
				
De strakke lijnen van de haag zijn duidelijk zichtbaar. Er steken geen uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn goed zichtbaar. Er steken weinig uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn redelijk zichtbaar. In beperkte mate steken kleine uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn niet meer zichtbaar. Er steken redelijk veel kleine uitlopers uit de haag.	De strakke lijnen van de haag zijn niet meer zichtbaar. Er steken veel uitlopers uit de haag. De haag heeft zich ontwikkeld tot losse heesterrand.
gemiddelde lengte uitlopers buiten de knipmaat van de haag 0 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte uitlopers buiten de knipmaat van de haag ≤ 10 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte uitlopers buiten de knipmaat van de haag ≤ 20 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte uitlopers buiten de knipmaat van de haag ≤ 30 cm per 100m ¹	gemiddelde lengte uitlopers buiten de knipmaat van de haag > 30 cm per 100m ¹

Hagen - snoeibeeld

A+	A	B	C	D
				
De bodembedekkers hebben geen storende takken.	De bodembedekkers hebben weinig storende takken.	De bodembedekkers hebben in beperkte mate storende takken.	De bodembedekkers hebben redelijk veel storende takken.	De bodembedekkers hebben veel storende takken.
storende takken 0% per 100m ²	storende takken ≤ 5% per 100m ²	storende takken ≤ 10% per 100m ²	storende takken ≤ 20% per 100m ²	storende takken > 20% per 100m ²





Beplanting - snoeibeeld

A+	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid.	Er is weinig onkruid.	Er is in beperkte mate onkruid.	Er is redelijk veel onkruid.	Er is veel onkruid.
bedekking 0% per 100m ²	bedekking ≤ 20% per 100m ²	bedekking ≤ 30% per 100m ²	bedekking ≤ 40% per 100m ²	bedekking > 40% per 100m ²






Verharding element - onkruid

A+	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid.	Er is weinig onkruid.	Er is in beperkte mate onkruid.	Er is redelijk veel onkruid.	Er is veel onkruid.
bedekking voeglenge tegels 0% per 100m ²	bedekking voeglenge tegels ≤ 10% per 100m ²	bedekking voeglenge tegels ≤ 30% per 100m ²	bedekking voeglenge tegels ≤ 40% per 100m ²	bedekking voeglenge tegels > 40% per 100m ²

Verharding open - onkruid

A+	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid.	Er is weinig onkruid.	Er is in beperkte mate onkruid.	Er is redelijk veel onkruid.	Er is veel onkruid.
bedekking 0% per 100m ²	bedekking ≤ 5% per 100m ²	bedekking ≤ 20 per 100m ²	bedekking ≤ 35% per 100m ²	bedekking > 35% per 100m ²

Beplanting – fijn zwerfafval

A+	A	B	C	D
				
Er ligt geen fijn zwerfafval.	Er ligt weinig fijn zwerfafval.	Er ligt in beperkte mate fijn zwerfafval.	Er ligt redelijk veel fijn zwerfafval.	Er ligt veel fijn zwerfafval.
fijn zwerfafval (1-10 cm) 0 stuks per 1m ²	fijn zwerfafval (1-10 cm) ≤ 3 stuks per 1m ²	fijn zwerfafval (1-10 cm) ≤ 10 stuks per 1m ²	fijn zwerfafval (1-10 cm) ≤ 25 stuks per 1m ²	fijn zwerfafval (1-10 cm) > 25 stuks per 1m ²

Afvalbak - vullingsgraad

A+	A	B	C	D
				
Afvalbak is leeg.	Afvalbak is voor minder dan de helft vol.	Afvalbak is niet vol.	Afvalbak is nagenoeg vol.	Afvalbak is vol.
vullingsgraad 0% per afvalbak	vullingsgraad ≤ 40% per afvalbak	vullingsgraad ≤ 80% per afvalbak	vullingsgraad ≤ 100% per afvalbak	vullingsgraad > 100% per afvalbak

BIJLAGE 3 Gebieden met een verhoogd (A) kwaliteitsniveau









GROSTHUIZEN

BIJLAGE 4 Kwaliteitsniveaus vertaald naar beheerfrequenties

Beheermaatregel	Freq. per jaar (A niveau)	Freq. per jaar (B niveau)	Wijze uitvoering
Maaien gazons	32	26	Maaimachine met maaidek
Maaien rondom bomen *1	2	1	Bosmaaier
Maaien rondom obstakels	6	3	Bosmaaier
Maaien sportvelden *2	45	45	Tractor met maaidek
Maaien wegbermen *3	3	3	Tractor met klepelmaaier
Snoeien hagen	3	2	Tractor met klepelmaaier & handheggenschaar
Snoeien (vak)beplanting	2	1	Tractor met klepelmaaier & handheggenschaar
Snoeien knotbomen	0,50	0,25	Kettingzaag
Onkruid op verharding	7	4	Bosmaaier
Onkruid op half verharding	12	6	Hete lucht machine
Onkruidbeheersing plantsoenen	10	7	Schoffel
Ruimen zwerfafval	10	7	Handmatig (afvalknijper)
Ledigen hondenpoepbakken	52	26	Handmatig
Ledigen afvalbakken	52	26	Handmatig

- *1 Met het oog op de ecologische functie (schuilgelegenheid insecten) en bescherming van de boom (verminderde kans op maaischade) wordt een lagere frequentie aangehouden dan niet natuurlijke obstakels.
- *2 Om de functionaliteit (voetbal) te waarborgen kan geen onderscheid worden gemaakt in A- of B-niveau.
- *3 Betreft een standaardcyclus (in mei eerste 1,5 meter langs weg, in juli en oktober volledige berm). Cyclus is afgestemd op 'broedseizoen' vogels en schouwplicht vanuit het HHNK).

BIJLAGE 5 Overzicht speelplaatsen peildatum 1 januari 2023

Kern	Locatie	Doe team initiatief?	Type speelplaats	Aantal toestellen
De Goorn	Tulpenhof		spel	7
	Kanteel		spel	4
	Jacob Bakkerstraat		spel	4
	Boogfries		spel	5
	Buitenhof		spel	3
	Plantersgraaf		spel	2
	Dwingel (nabij Vijverhof)		sport	2
	Elisabethstraat		sport	1
	Overdorpstraat		sport	1
	Veldbeemd		spel	5
	De Zeis		sport	1
	Veldhaver		spel	7
	Koelvinkje		spel	5
	Oranjerie		natuur	5
	Appelgaard		spel	4
	Notenggaard		spel	2
	Kersenggaard		sport	1
Bloementuin		spel	2	
Berkhout	Berkenweide		spel	6
	Burgemeester Beststraat		spel	3
	Berkenlaan		spel	5
	Schuitenmaker		sport & spel	7
	De Veenhoop		natuur	1
Avenhorn	Dorpsbos		sport	1
	Beatrixlaan		spel	7
	Molenhof		spel	5
	Wieken bij nr 22		spel	3
	Koningspil	✓	spel	5
	Drecht		spel	2
	De Tocht		spel	6
	Het Veer		sport	1
	Regenboogforel		spel	5
	Ariens		sport	1
	Wijkpark (nabij Wieken)		sport	4
Kolblei		spel	4	
Veilingweg		spel	5	
Ursem	Patrijs/ Grutto		spel	5
	Haverkampstraat		spel	5
	Kievit/ Patrijs		spel	1
	Kievit		sport	1
	Kerkweg		spel	3
	Reigerlaan		sport	1
	Elf oktoberstraat		spel	2
	Henneland		spel	6
	Mastakker		spel	8
	De Tuinen		spel	4
Spierdijk	Pieter Koppesstraat	✓	spel	8
	De Beemd		spel	2

Kern	Locatie	Doe team initiatief?	Type speelplaats	Aantal toestellen
Scharwoude	T. vd Meerstraat		sport, spel, natuur	6
Rustenburg	Usbaan	✓	sport	1
	Drinksmeer		spel	2
Grosthuzen	Grosthuzen bij nr. 99		sport	1
	Grosthuzerschool nr 76		spel	3
Oudendijk	Beetskoogkade		sport	1
	Lange Weide		spel	9
Zuidermeer	Zuidermeerweg - school		spel	12
Obdam	Kelderswerf bij nr 89		spel	2
	Boterstraat / Irisstraat		spel	1
	De Houtlandessloot		spel	5
	Middeloo		spel	5
	Tjalk		spel	4
	Kloet bij nr 46		spel	4
	Kloet bij nr 67		spel	5
	Praam		spel	4
	Tulpenstraat		spel	4
	Merel		spel	9
	Scholekster		spel	1
	Klipper		spel	2
	Schouw		spel	3
	Horstenburgstraat		spel	4
	Kievit		spel	3
	Kogge		spel	4
	Lijster		spel	2
Hensbroek	Waterweidje	✓	spel	4
	't Ouwe hof	✓	spel	5
	Burg. Straathoflaan	✓	spel	2
	Roodeswerf 1	✓	spel	1
	Roodeswerf 2		spel	1
Woudrustlaan	✓	spel	6	

Legenda

	Renoveren in 2023
	Renoveren in 2024
	Renoveren in 2025
	Renoveren in 2026

BIJLAGE 6 Overzicht klein onderhoud groen

Beheergroep	Beheermaatregelen
Bermen (intensief)	In mei wordt de eerste 1,5 meter gemaaid (veiligheidsronde). In juli en oktober wordt volledige berm gemaaid.
Bermen bloemrijk (extensief)	1x maaien en afruimen (oktober)
Ruw gras	2x maaien en afruimen (mei en oktober)
Gazon	-A-niveau: 32x maaien en B-niveau: 26x maaien -Kanten afsteken
Sportvelden natuurgras	-45x maaien -Maaien randen en rondom obstakels -Speelschadeherstel na speelweekend (door verenigingen) -Beluchten, bemesten, doorzaaien
Sportvelden kunstgras	-Slepen en vegen (door verenigingen) -Aanvullen infill, dieptereiniging
Heesters	-Onkruidbeheersing -Snoeien -Ruimen zwerfafval
Heesters bodembedekkers	-Onkruidbeheersing -Snoeien -Ruimen zwerfafval
Bosplantsoen	-Onkruidbeheersing -Snoeien -Ruimen zwerfafval
Bos/park	-Snoeien -Ruimen zwerfafval
Hagen en blokhagen	-Onkruidbeheersing -Snoeien -Ruimen zwerfafval
Rozen	-Onkruidbeheersing -Bemesten -Snoeien -Ruimen zwerfafval
Moeras	-Maaien
Vaste planten	-Onkruidbeheersing -Afmaaien tot maaiveld (maaisel laten liggen) en bijmesten -Ruimen zwerfafval
Bomen in gazon	-Boomveiligheidscontrole -Snoeien
Bomen in beplanting	-Boomveiligheidscontrole -Snoeien
Bomen in verharding	-Boomveiligheidscontrole -Snoeien
Zitbanken	n.v.t.
Picknicktafels	n.v.t.
Afvalbakken	-Ledigen -Schoonmaken -Afdichten periode oud & nieuw

Beheergroep	Beheermaatregelen
-------------	-------------------

Hondenbakken	-Ledigen -Schoonmaken -Afdichten periode oud & nieuw
Jeu de Boulesbanen	-Aanvullen toplaag -Onkruidbeheersing
Fitness/calisthenics pleinen	-Veiligheidsinspectie -Onderhoud bewegende delen
Dierenweides	-Voederen dieren -Ziektebestrijding dieren -schoonmaken dierenverblijf
(Herdenkings)monumenten	-Inspectie -Schoonmaken
Kunstobjecten	-Inspectie -Schoonmaken
Speelvoorzieningen	-Veiligheidsinspectie (conform WAS) -Klein herstel
Overig (hekwerken, groeischermen, informatieborden, vlaggenmasten)	-Klein herstel divers

BIJLAGE 7 Afschrijvingstermijnen beheerelementen

Beheergroep	Afschrijvingstermijn in jaren
Bermen	40
Ruw gras	40
Gazon	40
Sportvelden natuurgras	20
Heesters	20
Heesters bodembedekkers	20
Bosplantsoen	20
Bos/park (vegetatie)	40
Hagen en blokhagen	20
Rozen	20
Moeras	40
Vaste planten	20
Bomen in gazon	60
Bomen in beplanting	50
Bomen in verharding	40
Plantenbakken	20
Zitbanken	15
Picknicktafels	20
Afvalbakken	15
Hondenbakken	15
Jeu de Boulesbanen	30
Fitness/calisthenics pleinen	20
Dierenweides	40
(Herdenkings)monumenten	50
Kunstobjecten	50
Speelvoorzieningen	20
Overig (hekwerken, groeischermen, informatieborden, vlaggenmasten)	stelpost

BIJLAGE 8 Overzicht lasten klein onderhoud groen

KLEIN ONDERHOUD - uitbestede diensten contract	groene +	2023	2024	2025	2026
Maaien gazons		€ 63.941	€ 63.941	€ 63.941	€ 63.941
Maaien bermen en schouwen		€ 46.350	€ 46.350	€ 46.350	€ 46.350
Maaien bloemrijk mengsel	+	€ 9.375	€ 10.175	€ 11.450	€ 13.250
Maaien bermen en schouwen (areaalovername HHNK)		€ 202.208	€ 202.208	€ 202.208	€ 202.208
Maaien rondom bomen		€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500	€ 12.500
Maaien rondom obstakels		€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500
Schoffelwerkzaamheden diverse kernen contract inhuur		€ 153.316	€ 153.316	€ 153.316	€ 153.316
Schoffelwerkzaamheden plantsoen (areaalovername HHNK)		€ 5.623	€ 5.623	€ 5.623	€ 5.623
Onkruidbeheersing (half)verharding		€ 107.412	€ 107.412	€ 107.412	€ 107.412
Detachering WerkSaam Westfriesland		€ 204.200	€ 204.200	€ 204.200	€ 204.200
Boomveiligheidscontrole (BVO) bomen		€ 9.057	€ 9.671	€ 10.592	€ 11.829
Boomveiligheidscontrole (BVO) (areaalovername HHNK)		€ 5.884	€ 5.884	€ 5.884	€ 5.884
Onderhoud bomen		€ 28.067	€ 28.997	€ 29.927	€ 30.887
Onderhoud bomen (areaalovername HHNK)		€ 53.490	€ 53.490	€ 53.490	€ 53.490
Extra inzet essentaksterfte (areaalovername HHNK)		€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Onderhoud nieuwbouw "De Tuinen" Ursem		€ 18.540	€ 18.540	€ 18.540	€ 18.540
Onderhoud nieuwbouw "Buitenplaats De Burgh" De Goorn		€ 2.575	€ 2.575	€ 2.575	€ 2.575
Onderhoud "Spierland" Spierdijk		€ 2.060	€ 2.060	€ 2.060	€ 2.060
Onderhoud Dubbelspoor Obdam		€ 464	€ 927	€ 927	€ 927
Onderhoud natuurspeeltuinen Scharwoude-Berkhout-De Goorn-Hensbroek		€ 12.566	€ 12.566	€ 12.566	€ 12.566
KLEIN ONDERHOUD - inkoop materialen & inhuur divers					
Inkoop bomen en heesters		€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Inkoop grotere maat bomen	+	€ 6.784	€ 6.784	€ 6.784	€ 6.784
Extra inkoop bomen (gemiddeld 94 stuks per jaar; t/m 2026 totaal 375 stuks)	+	€ 18.800	€ 18.800	€ 18.800	€ 18.800
Inkoop bomen (areaalovername HHNK)		€ 13.373	€ 13.373	€ 13.373	€ 13.373
Loonwerk inhuur divers		€ 94.000	€ 94.000	€ 94.000	€ 94.000
Materialen aanschaf divers		€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000	€ 24.000
Materialen aanschaf zitbanken en afvalbakken		€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Materialen speeltoestellen		€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Diervoeding & onderhoud		€ 3.100	€ 3.100	€ 3.100	€ 3.100
Inhuur hoogwerker		€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500	€ 7.500
Inhuur en vergoeding kerstbomeninzameling		€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
TOTAAL KLEIN ONDERHOUD GROEN		€ 1.220.183	€ 1.222.990	€ 1.226.116	€ 1.230.113
waarvan areaalovername HHNK		€ 305.577	€ 305.577	€ 305.577	€ 305.577



Meer groen, verhoging biodiversiteit en/of verbetering klimaatadaptatie

BIJLAGE 9 Overzicht lasten groot onderhoud groen

GROOT ONDERHOUD - groen	groene +	2023	2024	2025	2026
ALGEMEEN Omvorming maaicyclus (van 26x intensief naar 2x extensief inclusief afruimen)	+	€ -	€ -	€ -	€ -
ALGEMEEN 2.500 m2 gras omvormen naar bloemrijk mengsel (t/m 2026 totaal 10.000 m2)	+	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
DE GOORN Tulpenhof renovatie groen	⌘	€ 10.000			
OBDAM Weerestraat entree kant Braken	+	€ 12.100			
OBDAM Houtsnip groenvak bij zonnewijzer		€ 7.500			
OBDAM Anemonenstraat, Crocusstraat, Gladiolenstraat, Irisstraat, Ranonkelstraat, Tulpenstraat		€ 5.000			
AVENHORN De Tocht / De Hoef		€ 2.000			
GROSTHUIZEN Grosthuisen			€ 5.000		
URSEM Plantvakken parkeerterrein naast Bavokerk	+				€ 16.900
TOTAAL GROOT ONDERHOUD GROEN		€ 41.600	€ 10.000	€ 5.000	€ 21.900
GROOT ONDERHOUD - speelplaatsen					
OBDAM Klipper		€ 9.000			
OBDAM Willibrordustuin		€ 3.900			
AVENHORN Bonkelaar (onderdeel van doe team initiatief)	⌘	€ 18.000			
AVENHORN Uitkijktoren park Buitenloof (op heuvel mountainbike route)		€ 6.700			
DE GOORN Koolwitje (alleen valondergrond)		€ 11.100			
OBDAM Tulpenstraat			€ 15.600		
OBDAM Schouw			€ 8.700		
OBDAM Snijdershof			€ 7.800		
URSEM Kievit/Patrijs	⌘			€ 17.200	
OBDAM Tjalk					€ 10.700
TOTAAL GROOT ONDERHOUD SPEELPLAATSEN		€ 48.700	€ 32.100	€ 17.200	€ 10.700
TOTAAL GROOT ONDERHOUD GROEN EN SPEELPLAATSEN		€ 90.300	€ 42.100	€ 22.200	€ 32.600










Koppeling tussen speelplaats en groen



Meer groen, verhoging biodiversiteit en/of verbetering klimaatadaptatie

BIJLAGE 10 Overzicht investeringen

INVESTERINGEN - groen (afschrijvingstermijn 20 jaar en bomen 50 jaar)					
AVENHORN Rietvoornlaan omvorming plantvakken			€	25.000	
Omvorming AVENHORN Rietvoornlaan 500 m2 verharding omvormen naar groen (koppeling doe team initiatief)		+	€	33.400	
Herinrichting OBDAM Boeier, Kloet, Praam, Vlet, Weerestraat			€	150.000	
Herinrichting OBDAM Fazant, Grutto, Kievit, Koperwiek, Kwikstaart, Leeuwerik, Lepelaar, Lijster, Merel, Patrijs, Reigerlaan, Weerepad					€ 145.000
Herinrichting URSEM Grutto, Kievit, Leeuwerik, Patrijs, Reigerlaan, Snip					€ 93.400
Herinrichting BERKHOUT Berkenweide, Burg, Beemsterboerstraat, Burg, Beststraat, Burg, De Voslaan					€ 158.300
Herinrichting OBDAM 't Ouwe Hof					€ 43.300
SPIERDIJK Verlaatsweg/Wogmeer vervangen bomen		+	€	45.000	
TOTAAL INVESTERINGEN GROEN			€	183.400	€ 190.000 € 93.400 € 201.600
INVESTERINGEN - vervanging speelplaatsen (afschrijvingstermijn 20 jaar)					
OBDAM Kloet nr. 67			€	28.200	
OBDAM Praam			€	44.100	
OBDAM Merel			€	33.600	
DE GOORN Tulpenhof			€	34.500	
SPIERDIJK Pieter Koppesstraat (onderdeel doe team initiatief)			€	41.900	
HENSBROEK 't Ouwe Hof en 't Waterweidje (onderdeel doe team initiatief RB 11-07-2022)			€	85.000	
AVENHORN Beatrixlaan					€ 30.100
AVENHORN Veilingweg					€ 25.000
URSEM Patrijs/Grutto					€ 33.100
OBDAM Houtlandessloot					€ 34.100
SPIERDIJK De Beemd					€ 25.000
TOTAAL INVESTERINGEN SPEELPLAATSEN			€	267.300	€ - € 122.300 € 25.000
AFSCHRIJVINGSLASTEN					
Investerings herinrichting groen (20 jaar)			€	-	€ 9.170 € 16.420 € 21.090
Investerings groen - bomen (50 jaar)					€ 900 € 900
Investerings vervanging speelplaatsen (20 jaar)			€	-	€ 13.365 € 13.365 € 19.480
TOTAAL AFSCHRIJVINGSLASTEN			€	-	€ - € 22.535 € 30.685 € 41.470



Koppeling tussen speelplaats en groen



Meer groen, verhoging biodiversiteit en/of verbetering klimaatadaptatie